

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

-

ALAPOJOGI KÁRTYÁK

(AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJA ALAPJÁN)

EURÓPAI
SZOLIDARITÁSI
TESTÜLET

MÉLTÓSÁG

Az emberi méltóság sérthetetlen. Tiszteletben kell tartani, és védelmezni kell.

AZ ÉLETHEZ VALÓ JOG

- (1) Minden embernek joga van az élethez.
- (2) Senkit sem lehet halálra ítélni vagy kivégezni.

A SZEMÉLYI SÉRTHETETLENSÉGHEZ VALÓ JOG

- (1) Mindenkinek joga van a testi és szellemi sérthetetlenséghez.
- (2) Az orvostudomány és a biológia területén különösen a következőket kell tiszteletben tartani: a) az érintett személy szabad és tájékoztatáson alapuló beleegyezése a törvényben megállapított eljárásoknak megfelelően, b) az eugenikai, különösen az egyedkiválasztást célzó gyakorlat tilalma, c) az emberi test és részei ekként történő, hasznoszerzési célú felhasználásának tilalma, d) az emberi lények szaporítási célú klónozásának tilalma.

A KÍNZÁS ÉS AZ EMBERTELEN VAGY MEGALÁZÓ BÁNÁSMÓD ÉS BÜNTETÉS TILALMA

Senkit sem lehet kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.

A RABSZOLGASÁG ÉS A KÉNYSZERMUNKA TILALMA

- (1) Senkit sem lehet rabszolgaságban vagy szolgaságban tartani.
- (2) Senkit sem lehet kényszermunkára vagy kötelező munkára igénybe venni.
- (3) Tilos emberi lényekkel kereskedni.

A SZABADSÁGHOZ ÉS BIZTONSÁGHOZ VALÓ JOG

Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

A MAGÁN- ÉS A CSALÁDI ÉLET TISZTELETBEN TARTÁSA

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát és kapcsolattartását tiszteletben tartsák.

A SZEMÉLYES ADATOK VÉDELME

- (1) Mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez.
- (2) Az ilyen adatokat csak tisztességesen és jóhiszeműen, meghatározott célokra, az érintett személy hozzájárulása alapján vagy valamilyen más, a törvényben rögzített jogos okból lehet kezelni. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy a róla gyűjtött adatokat megismerje, és joga van azokat kijavíttatni.
- (3) E szabályok tiszteletben tartását független hatóságnak kell ellenőriznie.

A HÁZASSÁGKÖTÉSHEZ ÉS A CSALÁDALAPÍTÁSHOZ VALÓ JOG

A házasságkötéshez és a családalapításhoz való jogot az e jogok gyakorlását szabályozó nemzeti törvények szerint biztosítani kell.

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A GONDOLAT-, A LELKIISMERET- ÉS A VALLÁSSZABADSÁG

(1) Mindenkinnek joga van a gondolat-, a lelkiismeret- és a vallásszabadsághoz. Ez a jog magában foglalja a vallás vagy a meggyőződés megváltoztatásának szabadságát, valamint a vallásnak vagy meggyőződésnek mind egyénileg, mind együttesen, mind a nyilvánosság előtt, mind a magánéletben, istentisztelet, oktatás és szertartások végzése útján való kifejezésre juttatását. (2) A katonai szolgálat lelkiismereti okból történő megtagadásához való jogot az e jog gyakorlását szabályozó nemzeti törvények szerint el kell ismerni.

A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁS ÉS A TÁJÉKOZÓDÁS SZABADSÁGA

(1) Mindenkinnek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát, valamint az információk és eszmék megismerésének és közlésének szabadságát anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhatna, továbbá országhatárokra való tekintet nélkül. (2) A tömegtájékoztatás szabadságát és sokszínűségét tiszteletben kell tartani.

A GYÜLEKEZÉS ÉS AZ EGYESÜLÉS SZABADSÁGA

(1) Mindenkinnek joga van a békés célú gyülekezés szabadságához és a másokkal való bármilyen szintű, különösen politikai, szakszervezeti és polgári célú egyesüléshez, ami magában foglalja mindenkinnek a jogát ahhoz, hogy érdekei védelmére szakszervezetet alapítson, vagy azokhoz csatlakozzon. (2) Az uniós szintű politikai pártok hozzájárulnak az uniós polgárok politikai akaratának nyilvánításához.

A MŰVÉSZET ÉS A TUDOMÁNY SZABADSÁGA

A művészet és a tudományos kutatás szabad. A tudományos élet szabadságát tiszteletben kell tartani.

AZ OKTATÁSHOZ VALÓ JOG

(1) Mindenkinnek joga van az oktatáshoz, valamint a szakképzésben és a továbbképzésben való részvételhez. (2) Ez a jog magában foglalja a kötelező oktatásban való ingyenes részvétel lehetőségét. (3) Az oktatási intézmények demokratikus elvek figyelembevételével történő alapításának szabadságát, valamint a szülők azon jogát, hogy gyermekeik számára vallási, világnézeti vagy pedagógiai meggyőződésüknek megfelelő nevelést biztosítsanak, tiszteletben kell tartani az e jogok és szabadságok gyakorlását szabályozó nemzeti törvényekkel összhangban.

A FOGLALKOZÁS MEGVÁLASZTÁSÁNAK SZABADSÁGA ÉS A MUNKAVÁLLALÁSHOZ VALÓ JOG

(1) Mindenkinnek joga van a munkavállaláshoz és szabadon választott vagy elfogadott foglalkozás gyakorlásához. (2) Az uniós polgárokat az Unió bármely tagállamában megilleti a szabad álláskeresés, munkavállalás, letelepedés és szolgáltatásnyújtás joga. (3) Harmadik országok azon állampolgárait, akik a tagállamok területén való munkavállalásra engedéllyel rendelkeznek, az uniós polgárokkal azonos munkafeltételek illetik meg.

A VÁLLALKOZÁS SZABADSÁGA

A vállalkozás szabadságát, az uniós joggal és a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban, el kell ismerni.

A TULAJDONHOZ VALÓ JOG

1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen, és azt örökölni hagyja. Tulajdonától senkit sem lehet megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint az ezáltal elszenvedett veszteségekért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik. A tulajdon használatát, az általános érdek által szükségessé tett mértékben, törvénnyel lehet szabályozni. (2) A szellemi tulajdon védelmet élvez.

A MENEDÉKJOG

A menekültek jogállásáról szóló 1951. július 28-i genfi egyezmény és az 1967. január 31-i jegyzőkönyv rendelkezéseivel, valamint az Európai Unióról szóló szerződéssel és az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel (a továbbiakban: a Szerződések) összhangban a menedékjogot biztosítani kell.

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

VÉDELEM A KITOLONCOLÁSSAL, A KIUTASÍTÁSSAL ÉS A KIADATÁSSAL SZEMBEN

- (1) Tilos a kollektív kiutasítás.
- (2) Senki sem toloncolható ki vagy utasítható ki olyan államba, vagy adható ki olyan államnak, ahol komolyan fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá.

A TÖRVÉNY ELŐTTI EGYENLŐSÉG

A törvény előtt mindenki egyenlő.

A MEGKÜLÖNBÖZTETÉS TILALMA

- (1) Tilos minden megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés.
- (2) A Szerződések alkalmazási körében és az azokban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül, tilos az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés.

A KULTURÁLIS, VALLÁSI ÉS NYELVI SOKFÉLESÉG

Az Unió tiszteletben tartja a kulturális, vallási és nyelvi sokféleséget.

A NŐK ÉS FÉRFIAK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG

A nők és férfiak közötti egyenlőséget minden területen, így a foglalkoztatás, a munkavégzés és a díjazás területén is biztosítani kell. Az egyenlőség elve nem akadályozza, hogy az alulreprezentált nem számára különleges előnyöket biztosító rendelkezéseket tartsanak fenn vagy hozzanak meg.

A GYERMEKEK JOGAI

- (1) A gyermekeknek joguk van a jólétükhöz szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. A gyermekek véleményüket szabadon kifejezhetik. Az őket érintő ügyekben véleményüket életkoruknak és érettségüknek megfelelően figyelembe kell venni.
- (2) A hatóságok és a magánintézmények gyermekekkel kapcsolatos tevékenységében a gyermek mindenek fölött álló érdekének kell az elsődleges szempontnak lennie.
- (3) Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy mindkét szülőjével rendszeres, személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn, kivéve ha ez az érdekeivel ellentétes.

AZ IDŐSEK JOGAI

Az Unió elismeri, és tiszteletben tartja az idősek jogát a méltó és önálló élethez, a társadalmi és kulturális életben való részvételhez.

A FOGYATÉKKAL ÉLŐ SZEMÉLYEK BEILLESZKEDÉSE

Az Unió elismeri és tiszteletben tartja a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

A MUNKAVÁLLALÓK JOGA A VÁLLALKOZÁSNAI A TÁJÉKOZTATÁSHOZ ÉS KONZULTÁCIÓHOZ

A munkavállalók vagy képviselők számára az uniós jogban, valamint a nemzeti jogszabályokban és gyakorlatban meghatározott esetekben és feltételekkel biztosítani kell a megfelelő szintű és kellő időben történő tájékoztatást és konzultációt.

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A KOLLEKTÍV TÁRGYALÁSHOZ ÉS FELLÉPÉSEHÉZ VALÓ JOG

A munkavállalóknak és a munkaadóknak, illetőleg szervezeteiknek az uniós joggal, valamint a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban joguk van arra, hogy megfelelő szinten kollektív tárgyalásokat folytassanak és kollektív szerződéseket kössenek, valamint hogy érdeküközés esetén érdekeik védelmében együttesen lépjenek fel, a sztrájkot is beleértve.

A MUNKAKÖZVETÍTŐI SZOLGÁLTATÁSOK IGÉNYBEVÉTELÉHEZ VALÓ JOG

Mindenkinek joga van az ingyenes munkaközvetítői szolgáltatások igénybevételéhez.

AZ INDOKOLATLAN ELBOCSÁTÁSSAL SZEMBENI VÉDELEM

Az uniós joggal, valamint a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban minden munkavállalónak joga van az indokolatlan elbocsátással szembeni védelemhez.

TISZTESSÉGES ÉS IGAZSÁGOS MUNKAFELTÉTELEK

(1) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez. (2) Minden munkavállalónak joga van a munkaidő felső határának korlátozásához, a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.

A GYERMEKMUNKA TILALMA ÉS A FIATALOK MUNKAHELYI VÉDELME

Tilos a gyermekek foglalkoztatása. A foglalkoztatás alsó korhatára – a fiatalok számára kedvezőbb szabályok sérelme nélkül és korlátozott kivételekkel – nem lehet alacsonyabb, mint a tanköteles kor felső határa. A fiatal munkavállalóknak életkoruknak megfelelő munkakörülményeket kell biztosítani, védeni kell őket a gazdasági kizsákmányolással szemben és minden olyan munkától, ami sértheti biztonságukat, egészségüket, fizikai, szellemi, erkölcsi és szociális fejlődésüket, vagy összeütközésbe kerülhet nevelésükkel, oktatásukkal.

A CSALÁD ÉS A MUNKA

(1) A család jogi, gazdasági és szociális védelmet élvez. (2) A család és a munka összeegyeztetése érdekében mindenkinek joga van a védelemre a gyermekvállalással összefüggő okból történő elbocsátás ellen, valamint joga van a fizetett szülési és szülői szabadságra, ha gyermeke születik, vagy gyermeket fogad örökbe.

A SZOCIÁLIS BIZTONSÁG ÉS A SZOCIÁLIS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

(1) Az Unió, az uniós jog, valamint a nemzeti jogszabályok és gyakorlat által megállapított szabályokkal összhangban, elismeri és tiszteletben tartja a szociális biztonsági ellátásokra és szociális szolgáltatásokra való jogosultságot, amelyek védelmet nyújtanak anyaság, betegség, munkahelyi baleset, gondoskodásra utaltság vagy idős kor, továbbá a munkahely elvesztése esetén. (2) Az Unión belül jogszzerűen lakóhellyel rendelkező és tartózkodási helyét jogszzerűen megváltoztató minden személy jogosult – az uniós joggal, valamint a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban – szociális biztonsági ellátásokra és szociális előnyökre. (3) A társadalmi kirekesztés és a szegénység leküzdése érdekében az Unió – az uniós jog, valamint a nemzeti jogszabályok és gyakorlat által lefektetett szabályokkal összhangban – elismeri és tiszteletben tartja a jogot a tisztes megélhetést célzó szociális támogatásra és lakástámogatásra mindazok esetében, akik nem rendelkeznek az ehhez elégséges pénzeszközökkel.

EGÉSZSÉGVÉDELEM

A nemzeti jogszabályokban és gyakorlatban megállapított feltételek mellett mindenkinek joga van megelőző egészségügyi ellátás igénybevételéhez, továbbá orvosi kezeléshez. Valamennyi uniós politika és tevékenység meghatározása és végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészségvédelem magas szintjét.

AZ ÁLTALÁNOS GAZDASÁGI ÉRDEKŰ SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

Az Unió – a nemzeti jogszabályokban és gyakorlatban foglaltak szerint és a Szerződésekkel összhangban – elismeri és tiszteletben tartja az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférést az Unió társadalmi és területi kohéziójának előmozdítása érdekében.

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

KÖRNYEZETVÉDELEM

A magas színvonalú környezetvédelmet és a környezet minőségének javítását be kell építeni az uniós politikákba, és a fenntartható fejlődés elvével összhangban biztosítani kell megvalósulásukat.

A FOGYASZTÓK VÉDELME

Az Unió politikáiban biztosítani kell a fogyasztók védelmének magas szintjét.

A KÉTSZERES ELJÁRÁS ALÁ VONÁS ÉS A KÉTSZERES BÜNTETÉS TILALMA

2X

Senki sem vonható büntetőeljárás alá és nem büntethető olyan bűncselekményért, amely miatt az Unióban a törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.

AKTÍV ÉS PASSZÍV VÁLASZTÓJOG A HELYHATÓSÁGI VÁLASZTÁSOKON

Minden uniós polgár választásra jogosult és választható a lakóhelye szerinti tagállam helyhatósági választásain, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai.

A MEGFELELŐ ÜGYINTÉZÉSHEZ VALÓ JOG

(1) Mindenkinél joga van ahhoz, hogy ügyeit az Unió intézményei, szervei és hivatalai részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. (2) Ez a jog magában foglalja: a) mindenkinél a jogát arra, hogy az őt hátrányosan érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt meghallgassák, b) mindenkinél a jogát arra, hogy a személyére vonatkozó iratokba a bizalmas adatkezeléshez, illetőleg a szakmai és üzleti titokhoz fűződő jogos érdekek tiszteletben tartása mellett betekintsenek, c) az igazgatási szervek azon kötelezettségét, hogy döntéseiket indokolják. (3) Mindenkinél joga van ahhoz, hogy az Unió a tagállamok jogában foglalt közös általános elvek alapján megtérítse számára az intézményei és alkalmazottai által feladatuk teljesítése során neki okozott károkat. (4) Mindenkinél lehetősége van arra, hogy a Szerződések nyelveinek valamelyikén írásban forduljon az Unió intézményeinek, és ugyanazon a nyelven kapjon választ.

A DOKUMENTUMOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS JOGA

Bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy jogosult hozzáférni az Unió intézményeinek, szerveinek és hivatalainak dokumentumaihoz, függetlenül azok megjelenési formájától.

AZ EURÓPAI OMBUDSMAN

Bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerint székhellyel rendelkező bármely természetes vagy jogi személy jogosult az európai ombudsmanhoz fordulni az Unió intézményeinek, szerveinek vagy hivatalainak – kivéve az igazságszolgáltatási hatáskörében eljáró Európai Unió Bíróságát – tevékenysége során felmerülő hivatali visszasságok esetén.

A PETÍCIÓS JOG

Bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerint székhellyel rendelkező bármely természetes vagy jogi személy jogosult petíciót benyújtani az Európai Parlamenthez.

A MOZGÁS ÉS A TARTÓZKODÁS SZABADSÁGA

Minden uniós polgárnak joga van a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz. (2) A Szerződésekkel összhangban a mozgás és tartózkodás szabadsága a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgároknak is biztosítható.

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A DIPLOMÁCIAI ÉS KONZULI VÉDELEM

Bármely uniós polgár jogosult bármely tagállam diplomáciai vagy konzuli hatóságainak védelmét igénybe venni olyan harmadik ország területén, ahol az állampolgárságuk szerinti tagállam nem rendelkezik képviselettel, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai.

A HATÉKONY JOGORVOSLATHOZ ÉS A TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ VALÓ JOG

Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz. Mindenki joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselő igénybevételéhez. Azoknak, akik nem rendelkeznek elégséges pénzeszközökkel, költségmentességet kell biztosítani, amennyiben az igazságszolgáltatás hatékony igénybevételéhez erre szükség van.

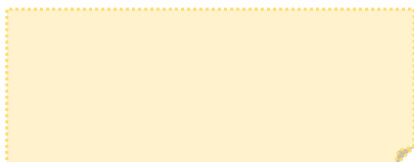
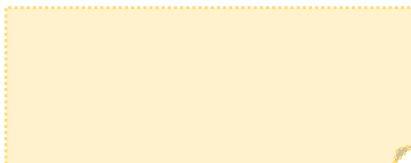
AZ ÁRTATLANSÁG VÉDELME ÉS A VÉDELMEHöz VALÓ JOG

(1) Minden gyanúsított személyt mindaddig ártatlannak kell védelmezni, amíg bűnösségét a törvénynek megfelelően meg nem állapították. (2) Minden gyanúsított személy számára biztosítani kell a védelemhez való jogának tiszteletben tartását.

A BŰNCSELEKMÉNYEK ÉS BÜNTETÉSEK TÖRVÉNYESSÉGÉNEK ÉS ARÁNYOSSÁGÁNAK ELVEI

(1) Senkit sem szabad elítélni olyan cselekményért vagy mulasztásért, amely az elkövetése idején a hazai vagy a nemzetközi jog alapján nem volt bűncselekmény. Ugyancsak nem lehet a bűncselekmény elkövetése idején alkalmazható büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni. Ha valamely bűncselekmény elkövetése után a törvény enyhébb büntetés kiszabását rendeli, az enyhébb büntetést kell alkalmazni. (2) Ez a cikk nem zárja ki valamely személy bíróság elé állítását és megbüntetését olyan cselekményért vagy mulasztásért, amely elkövetése idején a nemzetek közössége által elismert általános elvek szerint bűncselekmény volt. (3) A büntetések súlyossága nem lehet aránytalan a bűncselekményhez mérten.

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

A
L
A
P
J
O
G

+

+

+

+

 A projekt az Európai Szolidaritási Testület finanszírozása által valósult meg.

 A dokumentumban foglaltak csak a szerzők véleményét tükrözik, az Európai Bizottság nem felelős az ott szereplő információk semminemű felhasználásáért.

